

Weidegang

Koeien in de wei zijn onlosmakelijk verbonden met het Nederlandse landschap. Dit komt sterk naar voren in de vraag naar weidezui-vel door de consument. Ook buiten ons land staat het beeld van de koe in de wei bekend als typisch Nederlands. De zuivelketen heeft door middel van het Convenant Weidegang, ondertekend door 66 partijen, de verantwoordelijkheid genomen voor het behoud en het bevorderen van weidegang in Nederland. Sectorbreed wordt dit onderschreven en weidegang is daarmee een belangrijk onderdeel van de verduurzaming van de Nederlandse zuivelsector. Andere onderdelen van de brede duurzaamheidsaanpak zijn klimaatneutraal ontwikkelen, continu verbeteren dierenwel-zijn – en gezondheid en het behoud van biodi-versiteit en milieu. Dit alles wordt uitgevoerd binnen het programma Duurzame Zuivelketen, een initiatief van LTO en NZO.

Facts & Figures

120
dagen/
jaar

Weidegang is onderverdeeld in volledige weidegang en deelweidegang. Bij volledige weidegang zijn er twee opties. De koeien gaan **ten minste 120 dagen per jaar** en **minimaal zes uur per dag** de wei in of minimaal 120 dagen en 720 uur per jaar. Bij deelweidegang moet minimaal 25% van de koppel minimaal 120 dagen per jaar worden geweid. In de winterperiode blijven de koeien in de stal omdat er dan niet voldoende gras groeit en de grond vaak te drassig is.

78,3

Ruim 78% van de melkveebedrijven paste in 2015 weidegang toe. Dit is hoger dan het percentage in 2014. In 2015 paste 69,8% volledige weidegang toe en 8,4% deelweidegang.

66

Omdat de Nederlandse zuivelsector weidegang belangrijk vindt, is in 2012 het Convenant Weidegang in het leven geroepen, dat door **66 partijen** is ondertekend. Betrokken partijen zijn onder meer melkveehouders, veevoederleveranciers, zuivelondernemingen, supermarkten, de overheid en maatschappelijke organisaties. Met Convenant Weidegang willen de ondertekenaars ten minste het aandeel weidegang van 2012 handhaven, dit was 81,2%.

Convenant Weidegang

Hoe wordt weidegang gestimuleerd en geborgd?

Om het toepassen van weidegang te bevorderen ontvangen melkveebedrijven die weiden een **weidepremie**. Deze premies worden door zuivelondernemingen aan melkveebedrijven betaald als zij hun koeien weidegang bieden. Alle melkveehouders kunnen een premie krijgen voor weidegang. Gemiddeld ging het in 2015 om een bedrag van € 90 cent per 100 kilogram melk. Voor een gemiddelde melkveehouder is dat € 7.000 per jaar als volledige weidegang wordt toegepast.

NIEUWE WEIDERS

Een voorbeeld van een initiatief is het **begeleidingstraject** Nieuwe Weiders. In dit traject begeleiden speciale weidecoaches melkveehouders die willen omschakelen naar weiden. Melkveehouders die het traject volgen, krijgen twee seizoenen lang begeleiding, tips en ondersteuning om weiden zo goed mogelijk in te passen in hun melkveebedrijf.

ROBOT & WEIDEN

Om melkveehouders met een **melkrobot** te helpen **weiden**, zijn er vijf concepten ontwikkeld. Tijdens de pilot van dit project Robot & Weiden in 2015, hebben 500 melkveebedrijven meegedaan. De voornaamste uitkomst van het project Robot & Weiden is dat de combinatie van een melkrobot en volledige weidegang mogelijk is.

De **borging** van weidegang wordt gedaan door onafhankelijke audit partijen. Dit zorgt er onder meer voor dat weidezuivel een weidezuivellogo kan krijgen en dat melkveehouders een weidepremie kunnen ontvangen. Deze borging wordt zowel fysiek als administratief uitgevoerd. De melkveehouder is verplicht digitaal de weidegang bij te houden. Daarnaast is er op initiatief van de Duurzame Zuivelketen in 2016 een pilot gestart om vanuit bestaande en nieuwe sensor- en informatie-technologieën digitale borging te ontwikkelen en te valideren. De koeien worden dan digitaal geregistreerd, enkele voorbeelden zijn door middel van sensoren in de poortjes naar het weiland of via gps.

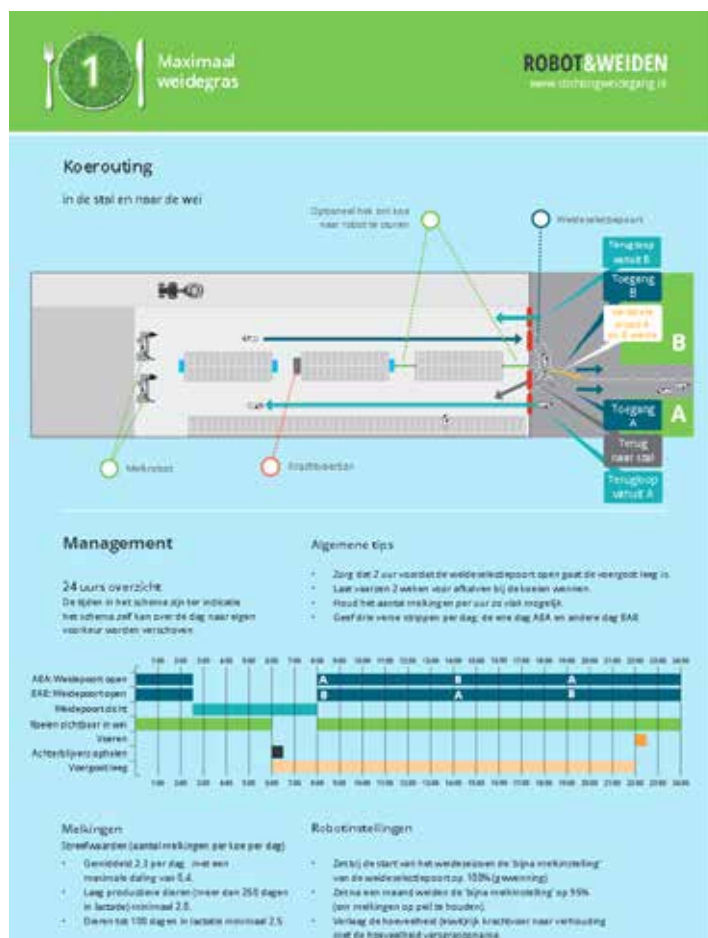
Van weidegang naar weidezuivel

Weidemelk is melk afkomstig van koeien die van het voorjaar tot in het najaar **ten minste 120 dagen per jaar, minimaal 6 uur per dag** in de wei lopen of minimaal 120 dagen en 720 uur per jaar. Steeds meer zuivelondernemingen halen deze melk apart op en verwerken deze ook apart. Van weidemelk worden verschillende weideproducten gemaakt, zoals weidekaas en weideyoghurt.

Producten die gemaakt zijn van weidemelk zijn te herkennen aan een **weidemelklogo**, bijvoorbeeld het logo van Stichting Weidegang. Tot nu toe is het aanbod van weidemelk groter dan de vraag ernaar. Hierdoor kunnen producten die geen weidemelklogo hebben toch weidemelk bevatten. Desalniettemin blijft de vraag naar weidezuivel stijgen. Mede door de stijgende vraag vanuit de markt en door de ondersteuning in de vorm van kennis en kunde wordt de overstap naar weidegang steeds vaker gemaakt. Stichting Weidegang stelt niet voor niets: "Weidegang is geen kunst, maar vakmanschap".

Reactie op initiatiefnota

De sector neemt zelf verantwoordelijkheid voor de verduurzaming van de sector.
Een verplichting is overbodig en ongewenst.

Weidegang is een belangrijk onderdeel van de duurzaamheidsstrategie van de Duurzame Zuivelketen - een initiatief van LTO en NZO. Naast weidegang zijn de onderwerpen behoud van biodiversiteit, continu verbeteren dierenwelzijn en -gezondheid en klimaatneutraal ontwikkelen. Het programma van de Duurzame Zuivelketen heeft haar doelstellingen vertaald tot 2020, waaronder die voor weidegang. Dan moeten de doelen, waarop onafhankelijk wordt gemonitord, zijn gehaald.

De Nederlandse zuivelsector heeft een aantal jaren geleden duidelijk gekozen voor weidegang. De eerste positieve resultaten van deze inspanningen zijn zichtbaar: het aandeel weidegang is afgelopen jaar gestegen en de verwachting is dat deze trend in 2016 zal doorzetten. Daarnaast is er een stijgende vraag vanuit consumenten naar weidezuivel; eerst en vooral naar weidemelk, de laatste tijd ook naar weidekaas.

Het unieke van de inzet rond weidegang is dat een brede coalitie het belang en de inzet onderschrijft: 66 partijen, bestaande uit o.a. melkveehouders, veevoederleveranciers, zuivelondernemingen, supermarkten, de overheid en maatschappelijke organisaties, hebben het Convenant Weidegang ondertekend. Het streven is tenminste het aandeel weidegang van 2012 te behouden. Zoals gezegd is in 2015 het keerpunt bereikt en neemt het aandeel weidegang weer toe. Om deze ontwikkeling nog verder te stimuleren is dit jaar het project Nieuwe Weiders gestart. Dit project beoogt een grote groep melkveehouders te bewegen hun koeien weer te laten weiden. In tegenstelling tot Nederland is in de landen om ons heen geen actie gezet op weidegang en blijft het aandeel weidegang dalen.

De zuivelsector is verheugd dat de partijen achter de initiatiefnota – D'66, Socialistische Partij en GroenLinks – het belang van weidegang onderschrijven. *Doordat de sector zelf verantwoordelijkheid neemt voor de verduurzaming van de sector (samen met de partners uit het Convenant Weidegang), is een verplichting echter overbodig en ongewenst.* Bovendien zal, als weidegang niet langer vanuit de sector zelf zal worden gestimuleerd, de weidegangpremie komen te vervallen. Ook de opname van weidegang in de wet Dieren, en de uitvoering hiervan, zal leiden tot een forse verhoging van de regeldruk en tot grote uitvoerings- en controlelasten voor de overheid.

 Klimaatneutraal ontwikkelen <ul style="list-style-type: none"> - 20% minder broeikasgassen en klimaatneutrale groei - 16% duurzame energie - 2% energie-efficiency	<ul style="list-style-type: none"> - 25% minder energie per kg melk ten opzichte van 2005 - Creëren inzicht hoeveelheid broeikasgas per melkveehouder
 Continu verbeteren dierenwelzijn <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoord antibioticagebruik - Verlengen gemiddelde leeftijd koeien met 6 maanden - Continu verbeteren score dierenwelzijn	<ul style="list-style-type: none"> - Aanzienlijke daling antibioticagebruik - Ontwikkeling score dierenwelzijn
 Behoud weidegang <p>Ten minste handhaven niveau weidegang 2012.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Meer melkveebedrijven met koeien in de wei - 66 ondertekenaars Convenant Weidegang
 Behoud biodiversiteit en milieu <ul style="list-style-type: none"> - 100% verantwoorde soja - Binnen milieुरandvoorwaarden fosfaat en ammoniak - Geen netto verlies van biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> - 100% verantwoorde soja - KringloopWijzer verplicht